

Η ΒΙΓΛΑ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΔΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΧΡΟΝΙΑ Α!

=

ΦΥΛΛΟ 3

=

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1933

ΠΑΡΑΠΘΗΟ ΤΟΥ ΓΚΑΙΤΕ

Τό μεγαλύτερο τῆς παύσης μου
κάνεις, κάνεις ἄν ἔχει νοιώσει
οὔτε ὁ στερνός πού με φίλια
εὐχρινή μ' ἔχει συμφώσει.

Τι τοῦ ξεφύγει κάποιο μέρος
ἀπό τὸ σύνολο τῆς παντα,
ἀφού τὰ μάτια τοῦ Πρωτέου
να ἴδω, δὲν ἔχει, τῆ Μιράντα.

ὦ, νά, εἶναι δύσκολο ὁ Πρωτέας
σὲς αἰλλαγές του νὰ πιασθεῖ
κι' ἐσύ δὲν εἶσαι οὔτ' ὁ Ὀδυσσεύς
μέ τὴν καλύτερη ψυχή.

Πού ἀρμένισε στῆς ποικιλίας
τῆ θάλασσης τὴν κυματοῦσα
κι' ἔγινε κάθε του ταξίδι
καί μιὰ πλανητῆ, καινοῦργια Μοῦσα.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΠΗΣ

ΑΓΙΑ ΝΥΧΤΑ

Ἀπέφε τὴν ὥρα πού τὰ πρῶτα γκριζία
χρῆματα θελώνου πὲ γαλαζία χάσας, εἶδα
σὺ αὐγανὲ εἶλε ἀπὸ τὸ σπίτι, ὡς καί ἡ μι-
τοῦ ὑπεροστρια πού πέρασε ἔξω ἀπὸ τὸ δωμά-
τιό μου μὲ ἀρροσιδερωμένη, ποδιὰ καί σφι-
χτοῦχτελισμένα μιλιά. Καποια κυμπάνοχτύ-
πογε εἶκε στο γορισμό τοῦ δρόμου, προσκλι-
ώντας τοῦς πιστοῦς στὴν ἀκαλουθία τῆς με-
αλῆς Ἑβδομάδας.

Ἀνῆλθαι, κάθε φορά πού φύγουν ἀπὸ τὸ
σπίτι πῶσο ἔσφυγο νιάθω τὸν ἑαυτὸ μου! Ἀέ-
ριστοι ἦγοι μὰ κάνουνε νὰ τρομάξω, ἔξωφρα
ἀλλὰ πάλι ἡ ἴδια γαλήνη ἀπλώνεται. Τόσκι
νάρι τοῦ δρόμου χάνει πάντα τὸ χρῶμα μελαγχ-
χολικὸ φῶς του στὰ σκοτεινὰ τζάμια τῆς κά-
μαρης μου, τὰ πρῶτα ἄστρα ἀναφογγου

καί τὰ θαμπὰ φῶτα τῶν πλοίων ἀργεσαλιώ-
ουν στὸ μάλο. Πῶσο φοβᾶμαι τὶς τελευταῖες
αὐτὲς μέρες μῆπως μὲ ὑποπτευθῶνε. Κάθε
ταυς λέξη μου γενέει τὴν ἀγωνία' καί τὸν
πέρασμαξέξω ἀπὸ τὸ δωμάτιό μου, μὲ κανένα
τὶνῶμαι ἐρθὸς σὰ νὰπιομένω πὲ ἀναπεφου-
χτο. Κι' ὅμως τὰ παραγμένα μου νεύρα μὲ
κάνουν νὰ βλέπω πανταῦ ἤακίους. Ἰατερα ἄ-
νακαυζίκεμαι μὲ τὴ σκέψη ὅτι ὁ κίνδυνος δι-
μοῦ χτύπησεν ἀκόμα τὴν πόρτα. Σήμερα τὸ
πρῶτ' ἡ κυρία τοῦ σπιτιοῦ μὲ βῶττι, σενεῦγειακα

—Θὰ μείνετε καί τὸ δευτερο μῆνα ἔδω
θελώνῶ ξαίρω ὥστε ὄναπερουσιασθεῖ κανείς—

—Τὸ δευτερο δχι.. ἕνα μῆνα, εἶπα κι' ἀνα-
τρίχισα κι ὁ ἴδιος προφέροντας ἀθέλητρα τὰ
τελευταία αὐτὰ λόγια.

ΑΗ ΤΑ «ΕΣΠΕΡΙΝΑ ΧΑΜΟΓΕΛΙΑ»

ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΤΗΣ ΜΑΧΗΣ

ΤΗ ΝΥΧΤΑ...

Νύχτα. Οι αγέροντες θαυμά κοιμήθηκαν άπένανυ στους δαχτύλους κ έκαινοι σά γίγαντες, όπου νυχτώσαν στις κορφές και τούς άπέρα ό θνυος...

Τό φεγγάρι έπεσε στη θάλασσα νά κοιμηθί...

Στή λίμνη πάπιες πέσανε. Μά τά κρουρά νερά της παίζουν. Και μάς στά νεροκάλμα πιάν, κολίζουν βάρταχοι στις πλάτες μιας χαλώνας.

Τάστρα παίζουν με τά νερά, κ έγώ με την ά γάπη μου!!

ΧΡΙΣΤΟΣ ΙΕΡΘ ΠΙΑΝΗΣ

ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

« 2 »

Έτσι σκυμένη άντίκρυ μου με μάτια έκστατικά κί έλο κοίταε προσηχτικά μεσ στήχαρο βιβλίο, ώί άγαπημένη, κοδύμενε για με πνευτικά, της ξεγνοιασιάς μου τό γλυκό κί άνευρεμένο κλοίο.

Έτσι σκυμένη άντίκρυ μου κ ή όψη σου γάλα προσμένοντας μίαν Άνοιξη, άλλωστρωτή άναχέρι που θά μεσ πλείπρεσ έθραμα, ποτέσο καρτερα για νάπολάφει ή άγαπη μεσ που τελειωμέ δέν ζαίρει.

« 3 »

Μήν παίρνεις για στολίδι σου τό διαμαντένιο δά κίν έμορφο, μάναι πικρόγιάμε που σάγαπώ κρη. Έχαιε στολίδι άτίμητο, μήν τό πεταε στην ά- Τό χαμογέλιο τόγλυκό σάλοήλωδο άδύγινό κρη.

Όταν γέλαε, μου φαίνεται, πώε νά από πώ, μαζι με σίνα πώε γάλα και τούτε, μου ή καρδιά. Τό χαμογέλιου τό άχνό δροσίζει την ψυχίμου σάν μιά σταγόνα της δροσιάε που σάβουη άργε- κολά.

Σκυλιά γαυρίζουν στις σφαγής και γλείφουν τόν τόπο. κορμάκια σκίζουν τά κορμιά που τά τρυπάν σκου λίκια κί ή γροί Μοιρα παρκαί κλόθαι καιζανακλόθαι και λέει: «Δέν είναι τά κορμιά που φταίξαν και παθίαν δέν εμ' έγώ ποδθέλησα καιζώνταναι σκευκίμπε ούτα καρτερα του θανό τά σφόντα με φρίκη Άνάθεμα στους άπιστους, μέσα στην πίστη, άν θρώτοι, που έν άνδρατι Χρ στού και Παναγιόε παρ' ένυι δίνουν τρυφέκι στα παιδι νά πάει νά πολεμήει

Άνάθεμα στους δυνατούε που θρέφονται σάρκαε δ

Γιάννουα ΔΗΜ. ΣΙΩΜΟΠΟΥΛΟ

ΟΠΤΑΣΙΕ

2

Κλαίω... Κί εε μου λέν πώε είμαι ώρα κί εε είν έ άφρόκαυός σάν τό κρινό. π άνομα χερια, χείλια νά τά θίζου δέν άφίνω, κί εε είν τή στήθια μου λευκά σάν κύνος και κλαίω, κλαίω κί εε είμαι ώραία.

Κλαίω... Κί εε μου λέν πώε είμαι ώραία Ό ζαίρια που με εε νάε μοιάζω εικόνα, γερύ τεχνίση, που τί χαίρουνται τά μάτια μόνι και μπρεε τους νά προσαχηθούν εύλαβικά θα γονατίζουε;

Κλαίω... Κί εε είμαι ώραία.

ΕΒΡΑΙΟΙ ΠΟΙΗΤΕΣ

Είναι πιά αναμφισβήτητο πώε ό άρχαίος λαός της Β.δλου έκλεισε τά μάτια του σκόπι- μα και πεισματικά μπροστά στό τούμχακό θ- σο κ έλπίδοφόρο μυστήριο του Γεπεπέραν. Ό σο κί έν θελήτων νά διαμκρτυρηθούν σέ του- το μερικώ νωώτεροι σκαπεικιστέε, τίποτα δέ θά θρουν μέσα στη Β.δλο — που είναι τό κατατά- λομα της διασηκίης εκδύλωσης του Λαού του Ισραήλ —, τίποτα δέ θάθρουν έκεί μέσα και νά μεε και θεί οι δεικροοι Προφήτες και Νόμοθέτες ένδιαφέρθηκαν συστηματικά με τη ιαταφυσική. Έτσιε που και που νά παρατηρείται ελάσια τέτοια κλίση στό λαϊκά στόματα, με εούτο σίγουρα προέρχονταν από την επίδωση με περιδύλλοντες, δηλαδή τώνγαϊτόνικων λαών τίδωτοι, καθώς ζαίρουμα, είχαν πολλές έρωτο- τροπίεε με τό παντοσμογερικό μυστήριο.

Η πέραν του τέρου ζωίη για του άρχαίου Ισραήλ τή διάνοια εΐταν σά νά μήν εΐταν (για τό μεταχειριστώ μίαν έκφραση εβραϊκή). Τόν πάλ, που χωρίζεε τούτον τόν κόσμο δέν εΐθελε νά τον άνταηκόσει. Τό έτομο θα εΐφευσε στους επόχονους κί οι απόγονοι πη φυλή. Γιατί κί ελο τό πνεύμα των εβραϊκών γραμμάτων και της εβραϊκής νομοθεσίας σπιθοβολάει γύρω ά- πύ καθάως γήινα και κωνωνικά ζητήματα. Κί ό Ιεχωβλ άκόμα είναι πότε εθνικώε πότε δι εθνίεε.

Όπόσο με τη διακπορά του εβραϊκού λαού μιάτέτοι άντίληψη αρχίσει λίγο και ολίγο νά μεταμορφώνεται. Τών Καλδαίων οι μυστικιστέ κέε πεποιθήσει, και τών Άρχαίων Έλλήνων, έργάτερα, ή φιλοσοφία επηρεάζουε και τό πνεύμα των εβραϊκών γραμμάτων.

Η μεταφυσική απορροφάε λο και πιά πολύ από άνόρταγα σιμάκι της: όλες τις θρησκαιτι- κέε εκδύλωσεε. Η Άλεξοντινή σχολή, εγάζει μέσα από τά σπλάχνα της και τόν Ιουδαίο Φι- λωνο. Άργότερα, κατά τό μεταίωνα, ό Άρι- στοτέλης εκλαικευμένωε μεταξί στοε Άραβες αποχέσει και τίε συμπάθειε των συμπολιτών των Ιουδαίων. Σιγά σιγά τώε γίνεται δεύτεροε Μωυσεε και εϊδιόφοροι ραβίνο — φιλόσοφοι της εποχίηκαταφίνονται στό νάσυνταίριάζουν τή Μω- σεϊκήν Άποκάλυη με τή σχολαστική φιλοσο- φία... Μέσα από ένα τέτοιο περιβύλλο και μετ τέτοια επήραση, άνθίσεε στην Ισπανία ό εβραϊ

ες ποιητής Σιελωμό Άμων Γκαβιροδλ που γέν' εγέθηκε στη Μαλαγκά τό 1022 και σάθανε εε 1058 στη Βαλέντσιε.

Ποιητής και φιλόσοφοε, τραγουδιστής και σταχαστής.

Φαίνεται πώε εχασε πολύ νέεε τούε γονιούε του και θραη, κέ δίχως κανένα συγγενή, ή και προπάτη, στους πεντε δρόμους. Μία τέτοια μοί- ρα δέ μπόροσε νά μήν εχάι κάποιον ισχυρό έ- πιδρασή πάνω στό χαρακτήρα. Κί έτσι, δσον ό Άλεβή μεε παρουσιάζεται στό καθόρθωε όπο- καιμενικά έργα του με τό χαμόγαλο στό πρόσω- πο, τώε του Γκαβιροδλ τά χείλη σταξούν τό φαρμάκι του μαλαγγολικού πόνου.

Πάντοε και πάντοε ό ποιητής όφώθηκε πιά- νω από τά όλικά συμφύροντα και τίε γήινεε έν- ασχολήσειε για νά φτάσει σ' άνώτερα της θ- παρής προδύματα.

Όπόσο δέ γνώρισε τίε χαρές της Νύχτης μήτε τό γλυκό χαμόγαλο της μητέρας. Γέρασό άνιαε τούρη νίεε. Κί έτσι μεε τό λέει ό ίδιος:

«Μέε στο νερό μου στηθεε, κάλλαι μιά γά ρικη καρδιά. Τό σήμα δέρνεται πάνω στή γίεε και τό πνεύμα κλωνίεται μεσ σ'ά σφόντια».

Σιγά σιγά απομονώνεται: μέσα στην εμπνεύ- της φαντασίας του και τώε στοχασμοός του πνεύματός του.

Σε ηλικία δεκαέη χρόνων γράφει ένα ποίη- μα που ή σκότεινή μεγαχχολία φαίνεται από τώε ακολουθούε στίχους:

«Μπροστά σ'ό γέλιο υλίζεται ή καρδιά μου. Η ζωίη μου φαίνεται τόσο σκοτεινή!

«Ω φίλε ένας εφίθος δεκαέη χρόνω υάπρεπε νά μοίρεται άντίε νά γλάντα τή νιότη του εαν κρύνεε κά- τω άπ' τή δροσο:»

Διαδύχοντας τόν νιόθειε πώε ό ποιητής βολακε: άδίστακτα την έκφραση και τή ρημα; την εικόνα και την ιδέα. Και νά, ό ίδιος πώε χαρακτηρίζεε την ποίησή του:

«Εγώ είμαι εάρχοντοε και τότραγοδο: σκλά εος μου είνε.

Έγώ είμαι λόρα στους φαλμοε και τώε υ- μνοε μου

Τό τραγοδομου κορόνα γιά τοε βασιλιάδεε, Διάδημά σίτων μεγίστιάνων την κεφαλήε.

Κάτω από τή φλογέρι, εμπνευση του νάα- βοδ ποιητή ή αρχαία εβραϊκή γλώσσα ξαννί- όναι. Τήνε χειρίζεται σά μια γλώσσα μητρική και τήε δίνει μετ χάρη και μια θαυμάσια όρρη νία.

Για πρώτη φορά η Μοσά, που δεν είχαν αντιπροσωπευθεί ποτέ, μήτε στη Βίβλο, μήτε στη μεταβιβλική ποίηση, προσωποποιήθηκαν από τον Γκεβιρούλ, που τήνε σχεδίασε με τὰ χρώματα μιας περιπέτειας με χρυσά φτερά και με τ' ἀηδανιού τή μελωδική φωνή.

Γρήγορα ο Γκεβιρούλ τράβηξε τήν προσοχή των τότε εβραίων και βρήκε μεσ' στην επείγουσα του απομόνωση κάποιον υποστηρικτή, τον Γκαουέλ 'Αβ. Χασιάν που κάποτε κάποιον εξέχουσα θέση στο Πολάτι του τότε Βασιλιά. Ο καλός αυτός ΜΕΘΕΝΗ φάνηκε ιδιαίτερα συμπνευστικός για τήν ποιητή καθυστερήσαντας τήν άγριαν ύπαφια του και παρανοώντας τή σκοτεινή ψυχή του.

Δέν πρόκειται τώρα να σταθερούμε εξετάζοντας τό θαυματολόγο και πολύμορφο φιλοσοφικό έργο του Γκεβιρούλ που ή απήχηση των θεωριών του εΐτανε πιδ αλοθητή στους ξένους, παρά στους έμβροθήσκους του. Γνωστές υπό όνομα «Αθισελράν, τό μεγάλο του φιλοσοφικό σύγγραμμα, που τό τιτλόφρησε «Η πηγή της Ζωής» (Μεκόρ Χερίμ) γραμμένο σε σχήμα δι-αλόγου, αποτελεί κάτι τό εξαιρετέτο για ή-ποιονε καταπααστεί τήν έργονα των φιλοσοφικών βουμάτων τής έποχής εκείνης.

Αλλά καθώς εΐπαμε ο Γκεβιρούλ άνθιξε, σπούδασε, μελέτησε κι' έγραφε μέσα σε περιβάλλα ξενικού συγχρονισμού δηλαδή μινέποχή που τό εβραϊκό πνεύμα παρυώντας προς σιγμή τά επιπέδια κοινωνικά και υλικοθηρακευτικά ζητήματα που άπασχολήσανε τους προγόνους άρχίζει να παραπλανιέται μέσα στήν δαίδαλο των μεταφυσικών αντιλήψεων πάνω στίς έκδηλώσεις τής Ζωής.

Ο Μεσιανισμός αιγα κι' άνιωθα λαβαίνει μία μυστικιστική μαρφή, που τὰ χνάρια της δέ λειπουν έντελώς κάπου κάπου μέσα στη Βίβλο. Ύστερα αλαθανόμενος πιδ ο Ιουδαίος τό αδύνατα της επανεφορας στην πατρώα γη και της θραμβικής έθνικής αποκατάστασης ρίχεται στην αποκλειστική μελέτη του Νόμου και των διαφόρων ήθικών έκδηλώσεων τής Ζωής, δίχως να πάψει να εδχεται και προσδύχεται όπέρ της Ηλασιτινιακής αποκατάστασης, ως επακολούθημα πάντα της έλευσης του Μεσία.

Κι έτσι καταπιένεται και του Γκεβιρούλ ή Μαΐσα τέτοια μεταφυσικαθικά προβλήματα.

Δέν πούει βέβαια να κραύει και τήν έθνική καρδή της λύρας του. Αλλ' εκείνο που τονε συγκινεί άτειλίζοντας προς τό μέλλο, δέν είνε τά

άμφια του άρχιερέα, οι θριαμβικοί ψαλμοί μέσα στον ξαναχτισμένο Ναό του Κυρίου, όπως συμβαίνει με τον Άλεθί.

Η ήθική έχτίμηση του Νόμου, ήθυσία πάνω στο θυμό της Πίστης και τέλος τό εξιχνίασμα των διαφόρων μεταφυσικών προβλημάτων, να τί τόν άπασχολεί και τότε συγκινεί.

Τό καταστάλαγμα αυτών των πεποιθήσεων βροίσκεται μέσα σ' ένα υπέρωχο έμμετρο έργο, που τό τιτλόφρησε «Κέθερ Μαλχοούθ» (Κερώννα Βασιλείας) και που είναι γραμμένο σε σχήμα προσευχής.

Τό ύφος τής ανέψης και ήλομπίπρη ήνα μή τής έκφρασης σ' αυτό τό έργο είναι κάτι τό άπαρόμιλο "Αδ παρατηρήσουμε πως οι ιδες του δέν είναι καινούριες κι' ίσως να διατυπωθήκανε κι' από τους προτερηούς του. Μά ο Γκεβιρούλ είχε τήν έμπνευση να τις ταχτε τοποιήσει και να τις συγκεντρώσει σε μιάν συστηματική άλότητα.

Ο λειότερος ήμαρτισμένος στίχος που συχνά βανέζεται τύπους βιβλικούς και βιβλικές έκφράσεις πέρα πάλι εύλίγιτες και με βίθος.

Αφού, άπειταιόμενος στήν Πλάστη, όμνήσει τις θεές ιδιότητες κι' άρετές του, ψάλλει ύστερα τους διάφορους πλανήτες του συστήματος μας, μιλεί, σύμφωνα πάντα με τίς άστρονομικές πεποιθήσεις τής έποχής του για τό ρόλο τους, για τήν τροχιά που διανύουν, για τή σχέση τους με τ' άλλα τ' άστρα. Ύστερα ή ψυχή ή ούσία τής ψυχής, οι Άγγέλοι, τά κακά πνεύματα, σύμφωνα με τις τότε ιδέες, ο θρόνος του Κυρίου όμειλλαντικός κόσμος κ.λ. προελαύνουν μπροστά μας σε κάτι επιδητικές εικόνες δίνοντας παντού τή θαθεία έντόπωση μιας μεταφυσικής φιλοσοφίας. Τέλος, αφού όμνήσει όλα αυτά τά μεγαλοουργήματα του Πλάστη καθώς και τάνθρώπινα σώμα μετά κλυάριθμα μέλη του, ξεσπάει σε μιάν υποβλητική δήηση για τή συγχώρηση των άνωμιών του άπαριθμώντας τις άρετές του Θεού, κι' ελπίζοντας στην πολλή εύσπλαγμία του — Άν και «τ' άμαρτήματά του θεριά πολύ για να συγχωρεθούν».

Όταν άφραξ τις μεταφυσικές ιδέες που ο Γκεβιρούλ διατύπησε μέσα στο «Κέθερ Μαλχοούθ» άπαθ πώς αυτές άποτελούν τό θεμέλιο λίθο του

εβραϊκού μυστικισμού, δηλαδή τής Κάθβαλικς καθώς διαμορφώθηκε ύστερώτερα.

Κατά τά τελευταία χρόνια ο ποιητής άπομονώνεται και πάλι μέσα στίς θλιβερές ανέψης του και σκοτεινή του μελαγχολία.

Τότε οι τυλαιπωρίες της φάλης του σφίγνανε τήν καρδιά κι' αναφωνεί:

«Άλίμονο, τους γιούς του βασιλιά ο εκλάθος κυβερνάει!

Χιλία τώρα χρόνια που εφόριστος ο Ισραήλ Μοιάζει με τό πουλί που εδχγει στην έρημιά.

Πούνα ο Άρχιερέας που θάναγγείλει το λυτρωμό»;

Κι' άλλου λέει:

Οι μέρες μας διαβάνουν, μεσ στην δυστυχία και τόν πόνο.

Το Φως προσμένουμε, ένω τά έρέδη μας κυκλώνουν.

Οι κελίδι γίνηκαν άφέντες μας ».

Αφού τριγύρισε σε πολλές πύλες πέθανε στή Βιέννη στα τό 1053 κατά πάσα πιθανότητα.

Σύμφων με κάποιο θρόλο ένας ποιητής έραβης ζηλεύοντας τό ταλέντο του, τονε σκότωσε και τήν έθαψε κάτω από μιάν σικιά. Αυτή παρήγαγε τέσους καρπούς που τράβηξε όλωνών τήν προσοχή, κι' έτσι τό έγκλημα έγινε άντιληπτό.

Τελευταία ο μεγάλος νεοεβραϊός έθνικός ποιητής Μπαλικ (άν δε γελιέμαι) έγραψε σε φως πολλά άγνωστα ποιήματα του Γκεβιρούλ έρωτικά, φυσιολατρικά κ.λ.π. κ.λ.π.

ΙΟΥΛΙΟΣ ΣΥΝΤΟΛΑΙΕΡΟΣ

«ΣΚΗΝΕΣ ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ»,

ΣΥΛΛΑΒΗΤΗΡΙΟ

Φωνές συρισμένες, άλλαλητά, κορυγές ακούονταν και πλησίαζαν σιγα σιγα στην κεντρική πλατεία. Ο κόσμος άλλος από ένδιαφέρα κι' άλλος από περιέργεια είχαν μαζεωθεί εκεί και σχολιάζαν τό ζήτημα:

—Δικιο έχουν... Πεινάει οι άνθρωποι...

Τι να κάμουν...

—Βίβαια δικιο....

—Πρέπει να φωνάζουν. Πρέπει να σηκώσουν τή γραβιά τους. Άλλιώως πεθάνανε, πώς θα ζήσουν.

—Νά πάνε να δουλέψουν βρε άθερού. Τι θέλουν...

Δέν πρόφτασε να τελειώσει τή φράση του. Οι φωνές ακούονταν πιδ δυνατά και πιδ κοντά. Φτάσανε σκεδόν. Εσχωρίζονταν μέσα μέσα και λέζες:

—Θέλουμε δουλιά...—Πεινάμε...—Δέ ζη-

τάμε ρουστρέι ούτε ζητιάνέθουμε...—Θά πέθκουμε δίχως δουλιά...»

Φτικσάνε. Έναπλήθος από ανθρώπους τής δουλιάς. Μπροστά, τρεις σηματοφοροι κρατώντας μαύρες σημαίες, κατάκρυες που άπανω τους έζωγών ζαν με κόκκινα γραμματάσι λέζες «**Η ΕΥΧΗ ΤΩΝ ΑΝΑΤΩΣ ΜΑΣ**». Κι' άνελευθούταν πλήθος από άντρες με προσωπα με λαψά, άζούριστοι καιρόψη άγριαμένη, γυναίκες γλωμές, αδύνατες, πιάσνια και κοριτσόπουλα κίτρινάρικα, μισογυμνα, ζυπέλυτα. Κι' ελοι φωνάζανε:

—Θέλουμε δουλιά... δουλιά...», και τά μικρά: απινάει... λυπηθείτε μας... πεινάμε...»

Στήν πλατεία. Οι διαδωλωτές άνακατώθηκαν με τ' άλλο τό πλήθος. Κοντά σ' αυτούς κινούμενοι από μιάν ένδομυχη όρμη φώναζαν και πολλοί από τους θεατές.

Η Αστυνομία και ένας λόχος τής φρουράς είχαν περικυκλώσει τό πλήθος με έφ' όπλου λόχη για τήν τάξη.

Μερικοί άριστοκρατες που τύχαν έκεί στο μεγάλο κερνάτο τής πλατείας, πιάσαν τις πλάτες τής Αστυνομίας.

Κι' οι διαμορτωτές εξακολούθησαν, οι φωνές άντηρούσαν και τ' άλλαλητά όλο και μεγαλώναν.

Εκφρου όμως ο ένας «πέφτε πέφτε» σάπιασαν όλο. Ήσυχία. Σε άνακρονύ μοπαλένι είχα άνεθεί ένας από τους ίδιους τους έργάτες να μιλήσει και να εκθέσει τό σκοπό του συλλαλητηρίου. Τέλε με λίγα λόγια άπλά που τά νιώσαν όλοι. Είπε πώς: άν οι εμπόροι δέ δεχτούνε να μη θγάνουν τά καπνά «Τόγκα», πιδ αυτό τό κήματε να τους έκδικηθούν, για μιάν άπεργία, πρέπει ν' άμυνθούν για τή ζωή τους και να τό επιβάλλουν οι ίδιοι.

Και μετά άποχώρησαν. ένω ή έργασική μουσική έπαύε τό:

«Εμπρός της γης οι κολασμένοι, Τής πείνας κελίδι εμπρός, εμπρός! Τό δικιο από τόν κρατήρα βγαίνει Σάν θροντή, σάν κεραυνός.

Τήν άλλη μέρα σύμφωνα με κατάλογο πούχε παραδοθεί τόν ανακριτή έκδίδηκαν τά σχετικά έντάγματα σύλληψης των πρωτεργατών

ΤΡΑΓΙΚΑ ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

ΜΙΚΡΑΣΙΑ

Σμιχτά των πολυπόλητων τὰ πλήθη
—πρόσωπα κτωμένα, ανοιχτά χέρια,
φθῆραι, αίμαγές και μέλη, πλέρια
συντριμένα και σκισμένα στήθη—

Πικρός εραχεται ὁ θόγγος ὅτε ἐχύθη
τὸ αἷμα θρόνια, κυγές και μεσημέρια,
κι' ὁ οὐρανὸς ἑαυτὸς, διχως αἰτέρια
ἔχει πῶς Πανικῶς τροπικία ἐστὴν ἡ.

Σμιχτά κ' οἱ φριχτοσπαραγγμοὶ και οἱ
χτύποι
τῶν ὀντων πῶς στὸν ἄλθερο εὐρέθησαν
"Α! τὰ τρανὰ τὰ κρίματα και ἡ λύπη

και ἡ κατὰρ ὄτων περιδληθῆσαν
πῶς μαρτυρίου τὸν τροχικὸ χτῶνα
φριχτὰ βὰ σὲ θαραίνει στὸν αἶωνα.

ΛΙΚΙΣ ΜΙΡΑΝΑΣ

Τὸ ΑΓΕΡΙ ΠΟΥ ΣΦΥΡΙΖΕΙ

Με ἀκοῶν τ' ἀγέρι νὰ σφυρᾷ στὰ κλειστά
παραθύρια μου κοιῶμαι ταξιδεύοντα χαρὰ

πῶς με πτεῖ προς ἄλλους ξένους τόπους καιρούς
πῶς ἄλλοτε ἔζησα εἶδα γαλακτοῦ μακρυνούς

εἶτε θαλασσιε εἰσπαῖσις ἢ ἀπόσις θρονιά
πῶς ἡ ψυχὴ παρὲς ἔκεινα ὄλη πόθοι γυρνᾷ

και γυρεύει νὰ νοιώσει τοῦς πῶς δώσαν παλμαῖς
γιὰ ἄσα ἄγνωστα κι' ἄκουε εἶχα ἔκει ἀτοχεατοῦς

και θαρρῶ εἶνα, ἀγέρι πῶς ζυπνᾷ στήν ψυχὴ
νοσταλγίας και πτεῖ και γυρνᾷ και μιλεῖ

και ζυπνᾷ τ' ἀγέρι τοῦς παληοῦς τοῦς καημοῦς
και τὰ κλάμμα μ' ἀνέμους ὁμοιο εἶν' βουερούς

— πῶς σφυρίζουν κι' ἔκεινοι στὸ παράθυρο ἐδῶ
πῶς στή μέρα, στήν ἡλία μένει πλῆτα κλειστό.

Βίλλος

PIERRE MILLE

ΠΩ, Ὁ ΚΑΤΑΚΛΙΣΜΟΣ

ΠΙΝΕΤΕ ΣΤΑ ΧΑΜΕΝΑ

Ὁ Νῶε εἶχε ἀπολύσει μιά τελευταία φα-
ρά τὴν περισσοτέρη. Ἰκέειν, ἔφυγε γιὰ νὰ μὴν
ξανθήσει. Εἶπεν τὴν ἐξελικτικὴν πρώτη χρονιά
τοῦ πατριάρχου, τὸν πρώτο μῆνα, τὴν πρώτη μέ-
ρα τοῦ μῆνός, κι' ὁ Νῶε τσάβριζε τὴν στέγη πού
ἀκέπαζε τὴν κίβωτό, ἐκίπαζε και γά... Τὸ πῶς
σωπο τῆς γῆς εἶχε στεγνώσει και τὴν ἄσπερα
μῆνα, τὴν ἀκροσθὴ πέμνη μῆρα τοῦ μῆνός, ἡ
γῆς μπορούσε νὰ κρατῆσει τὰ ἔθνηστα.

Τότε ὁ Νῶε θῆκεν ἀπὸ τὴν κίβωτό, μὲ τὴν
ναῖκα του, τοῦς γιούς του και τίς γυναίκες τῶν
παιδιῶν του και μ' ἄλλα τὰ ζῶα και θρωπίσανε τὴ
μυροσθὴν τοῦ ἀνέμου πῶς εἶχε τρέξει πάνω στὸ
ὄχι τὸ ἔδαφος.

Τὸ λοιπὸν ἄλυθα τὸ χέριτο εἶχε ἀρχίσει νὰ
φυτρῶνει κ' ἔτσι ἡ μυροσθὴν αὐτοῦ τοῦ ἀνέμου
εἶτανα καλῆ. Φούσκωνε τίς καρδιές των μέσα
στὰ στήθη τους. Τ' ἀναριθμητὰ θεοῦ χοροπη-
δοῦσαν φωνάζοντας, κατὰ τὸ εἶδος τους κι' εἶπαν
ὁ γέρο — Νῶε μὲ τὸ λιθαρένιο μαχαίρι ἀπὸ χέρι
του, περνούσε σιμὰ τοῦς δευλέγοντας εἶνα εἰ-
σπέρνοντας τὰλλο και σπάζοντάς τα, γιὰ τὰ ἔλο-
κατωμάτια, πῶς ὄπω, εἶχε διαταχθεῖ αὐτὰ πῶς
δράλεξε, ἀρίνονταν στὰ θάλασσα τόσο μεθυσμένα
ἀπ' τὸν πλατῶν ἀγέρα ὥστε δέν ἐνιωθῆν τήμα-
χαιρὴ πῶς τῶς ἐμπηγε Τὸ αἶμα τους χυνότανε
πάνω στίς πέτρας κι αὐτὸ εἶτανα μιά μεγάλη
θυσία. Ὁ Νῶε ἔλεγε:

— Αὐτὰ τέλοκαρτωμα στοιχίζει, μὰ ὡπτόσο
μου εἶνε εὐχάριστο, γιὰτὶ μέλις πῆρα τὴν ὀφέ-
σχησθ τοῦ Κυρίου, δι' ἡ ξαναχτυπήσει πῶς
ὄπω, ἔχει κίμαι τώρα. Ὁσο θὰ διαρ-
κῆσει ἡ γῆς οἱ σπορές και τὰ θεορίσματα, τὰ
κροῦ κ' ἡ ἔβρα, ὁ χειμῶνας και τὸ καλοκαίρι,
ἡ μερα κ' ἡ νύχτα δὲ θὰ λείφουνε καλλέλω. Αὐτὴ
τὴ εἶνα ἡ διαθήκη κι αὐτὸ εἶνα νόμιμο, ἀπὸ
δέν ἔμεινε στὸν κόσμο παρὰ ἐγὼ και τὰ παιδι-
ά μου, πῶς μακατε δίκαιοι. "Ὅλ' οἱ κηκοὶ ἔχουν
ἔξαφανιστεῖ".

Μὰ ὄπω, πρόσφερε αὐτέσ τίς λέξεις μεγαλό-
φωνα, διακρίνα ἀπὸ πέρα πάνω στὰ νερὰ κάποι-
α πλερῶμενο πῶς προχωροῦσε μὲ μιά πορτίξενη
ταχύτητα. Ἡ ἀφή του τὸν ἔκκαι πῶς ν' ἄκουε

Γ. ΑΝΘΟΥΣΗΣ